

Opracowania sygnalne

BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM W 2007 R.

Urząd Statystyczny w Katowicach, ul. Owocowa 3, 40 – 158 Katowice

www.stat.gov.pl/katow

e-mail: SekretariatUsKce@stat.gov.pl

tel.: 032 779 12 00
fax: 032 779 13 00, 258 51 55

Dochód rozporządzalny obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności gospodarczej na własny rachunek – rolniczej i pozarolniczej oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie), bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płaconych z tytułu dochodów: z pracy najemnej, ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych, pomocy społecznej oraz podatków płaconych przez osoby pracujące na własny rachunek, jak również bez składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez ubezpieczonego pracownika.

Wydatki obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki. **Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne** przeznaczone są na zaspokojenie potrzeb gospodarstwa domowego. Obejmują wydatki na towary i usługi zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego. Towary konsumpcyjne obejmują dobra nietrwałego użytkowania (np. żywność, napoje, artykuły farmaceutyczne), półtrwałego użytkowania (np. odzież, książki, zabawki) i trwałego użytkowania (np. samochody, pralki, lodówki, telewizory). **Pozostałe wydatki** obejmują m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary; koszty zakwaterowania młodzieży i studentów uczących się poza domem; alimenty od osób prywatnych; niektóre podatki, np.: od nieruchomości, od spadków i darowizn, od dochodów z własności, z wynajmu i sprzedaży nieruchomości oraz straty pieniężne.

Badanie budżetów gospodarstw domowych stanowi podstawowe źródło informacji o warunkach bytu ludności, strukturze i poziomie dochodów, wydatkach, spożyciu ilościowym żywności oraz o wyposażeniu gospodarstw domowych w dobra trwałego użytkowania. Badanie prowadzone jest metodą reprezentacyjną, która daje możliwość uogólnienia wyników na całą zbiorowość gospodarstw domowych.

W województwie śląskim w 2007 r. badaniem budżetów gospodarstw domowych objęto 4530 gospodarstw domowych, tj. 12,1% wszystkich badanych gospodarstw w kraju. Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym wyniosła 2,83 (w kraju - 3,00).

Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych

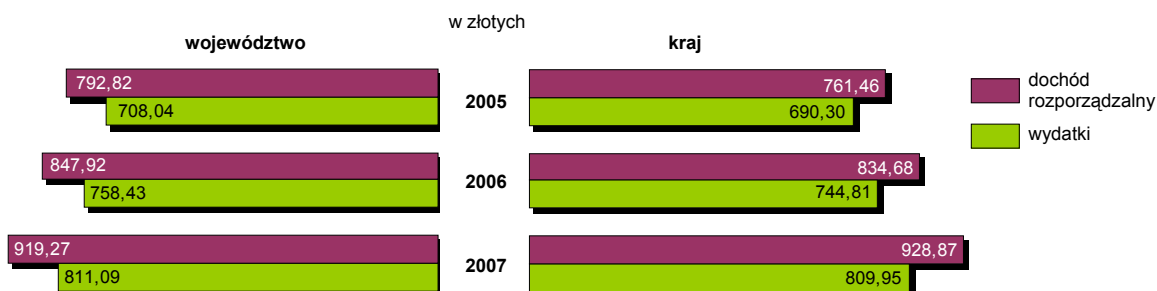
Wyszczególnienie	2005	2006	2007
	w złotych		
Dochód rozporządzalny	792,82	847,92	919,27
w tym:			
z pracy najemnej	374,02	423,43	485,78
z pracy na własny rachunek ^a	57,36	56,89	63,97
ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej	318,79	324,93	323,99
Dochód do dyspozycji	759,97	814,51	882,53

a Bez dochodów z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

W 2007 r. przeciętne gospodarstwo domowe w województwie śląskim **rozporządzało miesięcznym dochodem** wynoszącym średnio na 1 osobę 919,27 zł (w kraju - 928,87 zł). Dochód rozporządzalny gospodarstwa domowego w 2007 r. tworzyły przede wszystkim dochody z pracy najemnej oraz dochody ze świadczeń społecznych i pomocy społecznej. Wraz ze wzrostem gospodarczym i poprawą sytuacji na rynku pracy odnotowano systematyczny wzrost udziału w strukturze dochodu rozporządzalnego dochodów uzyskiwanych z pracy najemnej (od 47% w 2005 r. i 50% w roku 2006 do 53% w 2007 r.). Natomiast udział

dochodów uzyskiwanych ze świadczeń społecznych i pomocy społecznej stopniowo zmniejszała się (w 2005 r. wynosił 40% dochodu rozporządzalnego, rok później - 38%, a w 2007 r. - 35%). Dochody z pracy na własny rachunek stanowiły 7,0% dochodu rozporządzalnego. Dochód rozporządzalny przeznaczony jest na wydatki oraz przyrost oszczędności. Dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki (m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary; koszty zakwaterowania młodzieży i studentów, alimenty, niektóre podatki) jest **dochodem do dyspozycji**, który gospodarstwa domowe przeznaczają na wydatki na zakup towarów i usług konsumpcyjnych oraz przyrost oszczędności.

Przeciętny miesięczny dochód i wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych

W 2007 r. przeciętne gospodarstwo domowe w województwie śląskim **wydawało miesięcznie** - w przeliczeniu na 1 osobę - 811,09 zł (w kraju 809,95 zł), z tego ponad 95% przeznaczono na towary i usługi konsumpcyjne. Miesięczne wydatki ogółem na 1 osobę, w tym wydatki na towary i usługi konsumpcyjne były wyższe o prawie 7% w porównaniu z rokiem poprzednim. Największy wzrost odnotowano w grupie wydatków związanych m.in. z wyposażeniem mieszkania i prowadzeniem gospodarstwa domowego (o ponad 19%), z zakupem odzieży i obuwia (o prawie 18%). Więcej niż w ubiegłym roku wydatkowano również na napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe (o prawie 10%), rekreację i kulturę (o ponad 9%), zdrowie (o prawie 9%) oraz na żywność i napoje bezalkoholowe (o ponad 7%). Mniej przeznaczono natomiast na restauracje i hotele (o ponad 5%).

Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych

Wyszczególnienie	Województwo			Kraj
	2005	2006	2007	
W ZŁOTYCH				
OGÓŁEM	708,04	758,43	811,09	809,95
w tym towary i usługi konsumpcyjne ^a	675,19	725,02	774,35	775,58
W % OGÓŁEM				
Towary i usługi konsumpcyjne ^a	95,4	95,6	95,5	95,8
w tym:				
żywność i napoje bezalkoholowe	27,8	26,7	26,8	26,6
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	2,8	2,7	2,8	2,7
odzież i obuwie	4,6	4,8	5,3	5,7
użytkowanie mieszkania i nośniki energii ..	21,6	21,9	20,9	18,4
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	4,8	4,9	5,5	5,5
zdrowie	4,7	4,4	4,5	4,9
transport	8,5	8,0	7,8	9,3
łącznie	5,4	5,1	5,0	5,0
rekreacja i kultura	6,7	7,3	7,4	7,6
edukacja	1,2	1,2	1,2	1,4
restauracje i hotele	1,6	2,1	1,9	1,9
inne towary i usługi	4,6	4,8	4,9	5,3
Pozostałe wydatki	4,6	4,4	4,5	4,2

^a Łącznie z kieszkowym nieuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków.

W 2007 r., podobnie jak w latach ubiegłych, wydatki na żywność i napoje bezalkoholowe (prawie 27%) stanowiły dominujący udział w strukturze wydatków. Przeciętnie na 1 osobę w gospodarstwie domowym wydatkowano z tego tytułu ponad 217 zł. Opłaty za użytkowanie mieszkania i korzystanie z nośników energii to druga co do wielkości grupa wydatków obciążająca w znacznym stopniu budżet gospodarstwa domowego. W przeliczeniu na 1 osobę w gospodarstwie wyniosły one ponad 169 zł, co stanowiło około 21% wszystkich wydatków.

Wyniki badania budżetów gospodarstw domowych są istotnym źródłem informacji o ilości żywności zakupionej lub w inny sposób pozyskanej przez gospodarstwo domowe (z własnego gospodarstwa rolnego, działki pracowniczej, otrzymanej w darze, itp.). W odniesieniu do 2006 r. odnotowano spadek spożycia niektórych podstawowych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych, np.: pieczywa, mleka, warzyw. Wzrosło natomiast spożycie m.in. mięsa i ryb.

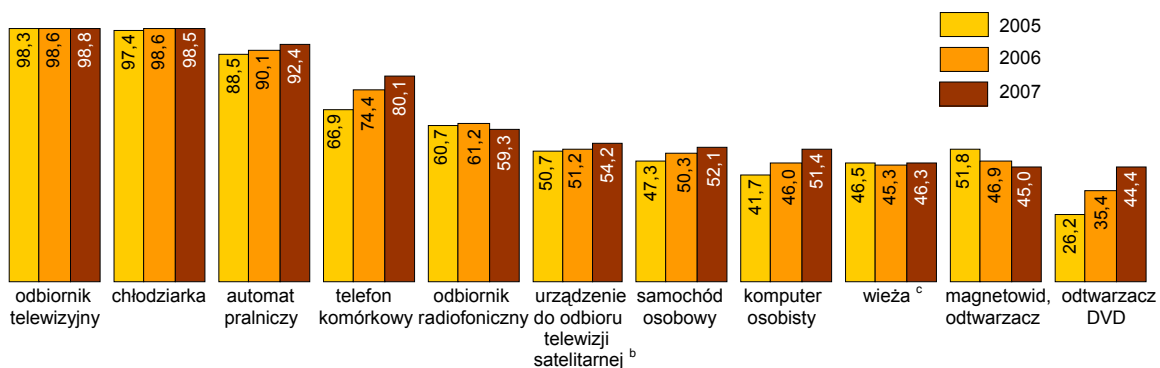
Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych^a na 1 osobę w gospodarstwach domowych

Wyszczególnienie	Województwo			Kraj
	2005	2006	2007	
Pieczywo w kg	5,73	5,57	5,39	5,29
Mięso w kg	5,32	5,24	5,31	5,39
Ryby ^b w kg	0,47	0,49	0,53	0,45
Mleko ^c w l	3,44	3,25	3,13	3,84
Sery w kg	0,86	0,87	0,88	0,88
Jaja w szt	14,86	13,69	13,50	13,49
Oleje i pozostałe tłuszcze w kg	1,51	1,51	1,49	1,42
Owoce w kg	3,45	3,16	3,17	3,40
Warzywa w kg	11,08	10,23	9,96	10,77
Cukier w kg	1,39	1,34	1,32	1,42

^a Bez spożycia w placówkach gastronomicznych. ^b Bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garmażeryjnych i panierowanych. ^c Bez zagęszczonego i w proszku.

Tradycyjnie za miarę zaspokojenia potrzeb materialnych przyjmuje się poziom wyposażenia w dobra trwałego użytkowania. Gospodarstwa domowe w województwie śląskim są coraz lepiej wyposażone m.in. w sprzęt gospodarstwa domowego i sprzęt RTV. Przybywa coraz więcej gospodarstw domowych posiadających komputer osobisty, telefon komórkowy, odtwarzacz DVD czyli w artykuły stosunkowo niedawno dostępne powszechnie na rynku krajowym.

Wyposażenie gospodarstw domowych w niektóre przedmioty trwałego użytkowania^a w % ogółu gospodarstw domowych

^a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów. ^b Łącznie z telewizją kablową. ^c Zestaw do odbioru, rejestracji i odtwarzania dźwięku.

Prawie wszystkie gospodarstwa wyposażone były w odbiornik telewizyjny i chłodziarkę (około 99%). Powszechnie występującymi w gospodarstwach domowych dobrami trwałego użytkowania stały się również automat pralniczy (ponad 92% gospodarstw) i telefon komórkowy (ponad 80%). Ponad połowa z gospodarstw posiadała urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej (łącznie z telewizją kablową), samochód osobowy oraz komputer osobisty, w tym ponad 42% z dostępem do internetu.

Gospodarstwa domowe w województwie śląskim były na ogół lepiej wyposażone w niektóre przedmioty trwałego użytkowania niż gospodarstwa w kraju, m.in. w sprzęt RTV, automat pralniczy oraz w komputer osobisty, w tym z dostępem do internetu.

W 2007 r. w porównaniu z rokiem poprzednim w sytuacji gospodarstw domowych zaobserwowano m.in.:

- większą dynamikę wzrostu przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego niż przeciętnych miesięcznych wydatków na 1 osobę - o 1,5 pkt proc.,
- relatywnie duży wzrost udziału gospodarstw domowych wyposażonych w odtwarzacz DVD, telefon komórkowy, komputer osobisty,
- spadek spożycia niektórych artykułów żywnościowych.